

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobců: **a) A. Ch., b) N. K., c) M. Ch., d) M. Ch.**, všichni zast. Mgr. Beatou Kaczynskou, advokátkou se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného dne 2. 5. 2019, č. j. OAM-95/ZA-ZA11-ZA13-2019, č. j. OAM-163/ZA-ZA11-ZA13-2019, č. j. OAM-162/ZA-ZA11-ZA13-2019 a č. j. OAM-192/ZA-ZA11-ZA13-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) – d) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 10. 2019, č. j. 62 Az 16/2019 – 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Beatě Kaczynské, advokátce se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 18 731 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví citovanými rozhodnutími žalovaný rozhodl tak, že žádosti žalobců a), b), c) a d) o udělení mezinárodní ochrany jsou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), nepřipustné, a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

[2] Krajský soud v Ostravě žaloby žalobců a) - d) spojil ke společnému projednání a v záhlaví citovaným rozsudkem je zamítl. Konstatoval, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek informací k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické a bezpečnostní situace v Arménii považoval soud za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobami napadených rozhodnutí. Krajský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu zabývající se opakovanými

žádostmi v řízení o udělení mezinárodní ochrany. V posuzované věci přitom bylo zřejmé, že žalobci v průběhu řízení o prvních žádostech o mezinárodní ochranu uplatnili v zásadě shodné důvody pro udělení mezinárodní ochrany jako v řízení nynějším. Tuto skutečnost žalobci v žalobách ani nerozporovali. Namítali pouze to, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s novou skutečností, z níž bylo zřejmé, že dne 25. 10. 2018 přišli do domu rodičů žalobce a) a žalobkyně b) příslušníci státních orgánů, hledali tam rodinu žalobců, zadrželi bratra žalobce a) a drželi jej celý den na policejní stanici. Krajský soud však tuto námitku nepovažoval za důvodnou. Z obsahu správních spisů i napadených rozhodnutí bylo podle krajského soudu zřejmé, že žalovaný se uvedenou skutečností zabýval a dospěl k závěru, že nevypovídá nic o hrozbě pronásledování nebo možnosti vzniku vážné újmy žalobců. Krajský soud podotknul, že je nutné vzít v úvahu také změnu politického systému v Arménii, a to vzhledem k předchozím tvrzením žalobce a) o jeho účstech na politických mítincích v době před převratem.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobci a), b), c) a d) [dále jen „stěžovatelé“ nebo „stěžovatel a)“, „stěžovatelka b)“, „stěžovatelka c)“ nebo „stěžovatel d)“] podali kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatelé považovali kasační stížnost za přijatelnou, neboť podle nich přesahovala jejich vlastní zájmy. Krajský soud se podle nich dopustil zásadního pochybení tím, že nerespektoval ve svém rozhodnutí ustálenou judikaturu a není možné vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

[5] Stěžovatelé nesouhlasili s vypořádáním otázky přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu a zejména pak s otázkou naplnění podmínek uvedených v ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu. Stěžovatelé vytýkali žalovanému nedostatečný způsob vypořádání důvodů jejich žádosti a považovali toto vypořádání za nezákonné a v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. K tomu odkázali na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, v němž se Nejvyšší správní soud otázkou opakované žádosti o mezinárodní ochranu zabýval. Stěžovatelé se domnívali, že při posuzování jejich opakované žádosti nezjistil žalovaný dostatečně stav věci a neopatřil si dostatek podkladů pro své rozhodnutí a neprovedl potřebné důkazy; podle stěžovatelů nepřihlédl ani k jimi nově uvedené skutečnosti, k níž došlo dne 25. 10. 2018, kdy měli rodiče stěžovatele a) a stěžovatelky b) navštívit příslušníci státních orgánů a poté zadržet bratra stěžovatele a). Krajský soud však pouze přebral argumentaci žalovaného obsaženou v napadených rozhodnutích, který ze samotné změny ve vedení Arménie dovodil bez dalšího závěr, že stěžovatelům v zemi původu nic nehrozí. Tento závěr žalovaného aprobevaný krajským soudem považovali stěžovatelé za předčasné. Nové skutečnosti, které stěžovatelé ve svých žádostech uvedli, měly být přezkoumávány v rámci věcného projednání jejich žádosti. Podle stěžovatelů žalovaný nesprávně vyložil ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu, pokud jejich žádosti považoval za nepřipustné. Krajský soud při posouzení této otázky proto pochybil a toto pochybení

pokračování

mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatelů a taktéž činilo napadený rozsudek nesrozumitelným a nepřezkoumatelným.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že stěžovatelé uplatnili v zásadě shodné námitky, které uplatnili již v žalobě. Žalovaný popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť podle něj jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný dále odkázal na obsah správního spisu, na vydané rozhodnutí a na vyjádření k žalobám. Žalovaný dle svých slov získal veškeré informace, reálie o zemi původu a unesl důkazní břemeno. Svě závěry postavil na aktuálních, transparentních a dohledatelných informacích. Vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a shromážděné důkazy hodnotil detailně. Také krajský soud se podle žalovaného zabýval celým spisem a žalobními námitkami. Napadený rozsudek je srozumitelný a opřený o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Rozsudek krajského soudu tak netrpí žádným zásadním pochybením, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátkou (§ 102 s. ř. s.)

[8] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil.

[9] Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatelů neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatelů nespĺňuje podmínky přijatelnosti, resp. ani v dalším nepřesahuje jejich zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[11] Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je nepřípustná opakovaná žádost cizince o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1 zákona o azylu.

[12] Z ustanovení § 11a zákona o azylu pak plyne, že ministerstvo při hodnocení opakované žádosti o mezinárodní ochranu nejprve posoudí přípustnost takovéto žádosti, a to, zda žadatel uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění žadatele předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní

ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které svědčí o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a citovaného zákona.

[13] Nejvyšší správní soud se problematikou opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu zabýval v řadě svých předchozích rozhodnutí. Z této ustálené judikatury plyne, že smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, která může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, na straně druhé však mají zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí. Judikatura dále dovodila, že v případě citovaných nových skutečností se může jednat zejména o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času (např. změna situace v zemi původu, nebo změna osobních poměrů žadatele). Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, tedy princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté (srov. k tomu rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, rozsudek ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, nebo na ně navazující usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 7 Azs 306/2019 - 67).

[14] Ze stěžovateli citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96 (citovaného i krajským soudem), plyne, že správní orgán je povinen v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost podle § 25 písm. i) zákona o azylu uvést zdůvodněný závěr o tom, že

- 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp.
- 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a
- 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[15] Z citované judikatury a ze zákonné úpravy je patrné, že správní orgán při posouzení opakované žádosti zjišťuje, zda se objevily nové závažné skutečnosti, ať již na straně samotného žadatele nebo v zemi jeho původu, které odůvodňují podání této žádosti. Aby tyto skutečnosti byly pro danou věc relevantní, musely by mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele.

[16] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel a) v opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že jeho důvody pro podání žádosti jsou shodné jako v minulém řízení, všechno již v minulém řízení uvedl, nic se nezměnilo a jeho situace je úplně stejná a problém tedy zůstal. Poukázal na to, že dne 25. 10. 2018 přišli do jeho domu a stěžovatelky

pokračování

b) lidé, kteří ho tam hledali. Namísto stěžovatelů zadrželi bratra stěžovatele a) a drželi ho celý den na policejní stanici. Proto se nemůže vrátit do země původu. Stěžovatelka b) uvedla, že manželovi v Arménii vyhrožovali a že má v zemi původu potíže. Poukázala na to, že vyhrožovali, že vezmou syna do armády a že se bojí o zdraví své dcery. Stěžovatelka c) uváděla shodné důvody. Stěžovatel d) uvedl, že otci v zemi původu vyhrožovali, že se mu může něco stát, a že již o všem mluvil v prvním řízení. Shodně se stěžovatelem a) vypověděl, že byl zadržen bratr stěžovatele a). Uvedl, že dostal dvakrát předvolání na vojenskou správu.

[17] Žalovaný v napadených rozhodnutích konstatoval, že stěžovatelé uvádějí shodné důvody, které uváděli již v první žádosti o mezinárodní ochranu. Skutečnost, že správní orgány provedly u rodičů stěžovatele a) domovní prohlídku a na jeden den zadrželi jeho bratra, sama o sobě nevypovídá o hrozbě pronásledování nebo riziku vážné újmy v případě návratu stěžovatele a) do vlasti. Žalovaný taktéž poukázal na to, že v Arménii došlo k rozsáhlým politickým změnám, do čela země se dostal Nikol Pašinjan, který se dlouhodobě vymezoval proti vládě Republikánské strany, z níž měl obavy stěžovatel a). Politické změny vedly také k vyšetřování některých představitelů spojených s bývalým režimem. Žalovaný uzavřel, že za této situace je nelogické a značně nepravděpodobné, že by měl stěžovatel a) v případě návratu do vlasti jakékoliv problémy. Upozornil i na to, že již v rámci předchozího řízení byla výpověď stěžovatele a) shledána v důležitých aspektech nevěrohodnou a v tomto ohledu považoval vzhledem k aktuální politické situaci tvrzení stěžovatele a) za účelové.

[18] S ohledem na shora uvedené podmínky pro zkoumání přípustnosti opakované žádosti bylo nutné zkoumat, zda stěžovatelé uvedli nové skutečnosti relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany a zda takové skutečnosti nemohli uplatnit již v předchozím řízení. Jak je uvedeno výše, sám stěžovatel a) konstatoval, že jeho důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou shodné s těmi, které uváděl již v první žádosti o azyl. Jedinou novou skutečností, o níž stěžovatelé opřeli důvodnost žaloby i kasační stížnosti, bylo, že dne 25. 10. 2018 přišli do domu stěžovatele a) a stěžovatelky b) lidé, kteří je zde hledali a kteří poté na jeden den zadrželi bratra stěžovatele a). Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným, že toto tvrzení stěžovatelů nemůže založit důvod pro přezkoumání opakované žádosti o azyl, neboť se i s ohledem na změnu politické situace v zemi původu nemohlo jednat o relevantní skutečnost dle citované právní úpravy. Změna politické situace, ke které žalovaný správně přihlédl, pak taktéž nemohla založit důvod pro přípustnost opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Vzhledem k tomu, že argumentace ostatních stěžovatelů byla založena zejména na obavách z návratu stěžovatele a) do vlasti, neboť právě on měl mít pro své politické názory ve vlasti problémy, vypořádal žalovaný stejně také zbývající opakované žádosti.

[19] Nejvyšší správní soud pro shora uvedené uzavírá, že žalovaný v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumal, zda stěžovatelé neuvedli nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení, a

zabýval se též zcela správně situací v zemi původu stěžovatelů. Krajský soud proto postupoval správně a v souladu s ustálenou judikaturou, pokud neshledal potřebu rozhodnutí žalovaného pro jeho vady zrušit, přebíral závěry žalovaného, věc sám posoudil a žalobu zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[22] Stěžovatelům byla usneseními krajského soudu ze dne 27. 6. 2019 ustanovena zástupkyní Mgr. Beata Kaczynská, advokátka. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[23] Ustanovená zástupkyně ve věci učinila dva úkony právní služby spočívající v písemném podání věci samé – podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a podání návrhu na přiznání odkladného účinku (§ 11 odst. 2 písm. a) advokátního tarifu). Za návrh na přiznání odkladného účinku byla dle ustanovení § 11 odst. 2 (resp. odst. 3) advokátního tarifu zástupkyni přiznána mimosmluvní odměna zástupce ve výši poloviny sazby. Podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %. Zástupkyni proto náleží odměna ve výši 9 920 Kč (4 x 2 480 Kč) a 4 960 Kč (4 x 1 240 Kč), celkem tedy 14 880 Kč (§ 9 odst. 4 ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu). Dále jí náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že zástupkyně je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani, tedy o 3 251 Kč. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně tak činí 18 731 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

[24] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť bezprostředně po nezbytných procesních úkonech rozhodl ve věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 6. února 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu